

Lex ehf.-Lögmansstofa
Arnar Þór Stefánsson hrl.
Borgartúni 26
105 Reykjavík

NEYTENDASTOFA

Reykjavík, 18.02.2015
Tilv. 2014/0698 - 2.0.02
MS

Efni: Ákvörðun Neytendastofu nr. 6/2015

Hér með tilkynnist yður að Neytendastofa hefur, þann 18. febrúar 2015, tekið meðfylgjandi ákvörðun nr. 6/2015, *Notkun Reynis bakara á orðinu „konditori“*

Virðingarfyllt
f.h. Neytendastofu

Þórunn Anna Árnadóttir
Sviðsstjóri

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 6/2015

Notkun Reynis bakara á orðinu „*konditori*“

I.

Erindið

Með bréfi Konditorsambands Íslands, dags. 1. október 2014, barst Neytendastofu kvörtun yfir notkun Reynis bakara ehf. á orðinu „*konditori*“ í atvinnurekstri félagsins.

Í bréfinu segir að Konditorsamband Íslands telji þessa notkun Reynis bakara brjóta gegn lögum nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu. Í bréfinu er gerð sú krafa að Neytendastofa álykti að Reynir bakari hafi með notkuninni brotið gegn 5., 8., 9., 13., 14. og 15. gr. a. laga nr. 57/2005 og að félaginu verði bönnuð notkun orðsins „*konditori*“ í atvinnurekstri sínum. Þá er gerð krafa um að Neytendastofa beiti félagið stjórnvaldssektum verði ekki farið að banni innan sjö daga frá ákvörðun Neytendastofu í málinu.

Konditorsamband Íslands sé félag sem stofnað hafi verið í mars 2012 með það að markmiði að safna í ein samtök öllum konditorum og fyrirtækjum sem standi að rekstri konditori, auka menntun, verkkunnáttu, virðingu og vöruvöndun í greininni. Jafnframt að undirstrika og berjast fyrir sérstöðu hennar sem sjálfstæðrar iðngreinar.

Konditorsamband Íslands hafi orðið þess áskynja að Reynir bakari hafi nú um nokkurt skeið notað orðið „*konditori*“ í atvinnurekstri sínum, t.d. í vörumerkjum, auglýsingu og á facebook síðu, sem félaginu sé óheimilt. Með bréfi til Reynis bakara hafi verið vakin athygli félagsins á því lagaleg umhverfi sem hér ríki, hvað þetta varði. Skorað hafi verið á félagið að framvísa leyfi sem það byggir á heimild sína til að nota orðið „*konditori*“ í starfseminni. Engin viðbrögð hafi borist frá félaginu við bréfinu.

Konditorsamband Íslands hafi aflað gagna frá sýslumanni um útgefin iðnréttindi þess aðila sem reki Reynir bakara. Samkvæmt þeim gögnum hafi eigandi þess sveins- og meistarábréf í bakaraiðn, en engri annarri iðngrein, þar með talið ekki í kökugerð.

Samkvæmt reglugerð nr. 940/1999, um löggiltar iðngreinar, sem sett sé á grundvelli iðnaðarlaga nr. 42/1978, sé konditori (kökugerð) löggilt iðngrein hér á landi og hafi raunar

verið síðan 1927, er fyrstu iðnaðarlögin voru sett. Iðnaðarlögum sé ætlað að tryggja það að aðeins þeir sem hafi hlotið tiltekna menntun, þekkingu og reynslu, geti starfað við iðngreinar hérlandis og kennt sig við þær. Með lögnum sé verið að viðhalda ákveðnum gæðakröfum og hvetja til þess að menn sjái sér hag í því að læra viðkomandi iðngreinar og öðlast reynslu á því sviði.

Samkvæmt 1. mgr. 2. gr. iðnaðarlaga sé óheimilt að reka iðnað í atvinnuskyni nema hafa til þess tilskilið leyfi. Samkvæmt 8. gr. iðnaðarlaga skuli iðngreinar sem reknar séu sem handiðnaður og löggiltar hafi verið í reglugerð, ávallt reknar undir forstöðu meistara, sbr. 10. gr. laganna, en samkvæmt sama ákvæði veiti meistarabréf meistara leyfi til að reka þá iðngrein er meistarabréf hans taki til, en ekki aðrar iðngreinar. Samkvæmt 9. gr. laganna hafi þeir einir rétt til að kenna sig í starfsheiti sínu við löggilta iðngrein, er hafi sveinsbréf eða meistarabréf í iðngreininni. Segi svo í 5. tölul. 1. mgr. 15. gr. laganna, að það varði sektum ef maður kenni sig í starfsheiti sínu við löggilda iðngrein, án þess að hafa rétt til þess samkvæmt 9. gr. laganna. Jafnframt segi í 16. gr. að heimilt sé að dæma mann, er sekur gerist um ítrekað brot gegn lögnum, til missi iðnaðarleyfis, meistarabréfs og sveinsbréfs, tímabundið eða jafnvel ævilangt, ef um mjög gróft brot sé að ræða. Benda megi á tvo nokkurra ára gamla dóma í þessu sambandi þar sem aðilar hafi í báðum málum verið dæmdir til sektargreiðslna þar sem þeir hafi selt ljósmyndafjónustu án þess að hafa meistararéttindi í faginu.

Ljóst sé með vísan til framangreinds að notkun Reynis bakara á orðinu „*konditori*“ brjóti gegn 15. gr. a. laga nr. 57/2005 en samkvæmt ákvæðinu sé óheimilt að nota í atvinnustarfsemi firmanafn, verslunarmerki eða því um líkt, sem sá hafi ekki rétt til er noti, eða reka atvinnu undir nafni sem gefi villandi upplýsingar um eignarrétt eða ábyrgð atvinnurekanda. Reynir bakari sé augljóslega að brjóta gegn þessu ákvæði enda sé félagið bæði að nota „*verslunarmerki eða því um líkt*“ sem því sé óheimilt og reka atvinnu undir nafni sem gefi villandi upplýsingar. Þá hafi félagið einnig brotið gegn öðrum ákvæðum laganna, svo sem 5., 8., 9., 13. og 14. gr.

Í 5. gr. sé mælt fyrir um að óréttmætir viðskiptahættir séu bannaðir. Ákvæði 8. gr. mæli fyrir um að viðskiptahættir séu óréttmætir ef þeir brjóti í bága við góða viðskiptahætti gagnvart neytendum og raski verulega eða séu líklegir til að raska verulega fjárhagslegri hegðun neytenda. Þá segi í 9. gr. að viðskiptahættir séu villandi ef þeir séu líklegir til að blekkja neytendur eða séu með þeim hætti að neytendum séu veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um viðskipti, sbr. einnig 13. gr. laganna.

Ljóst sé að Reynir bakari og ábyrgðarmaður starfseminnar villi um fyrir neytendum þegar gefið sé til kynna að félagið eða ábyrgðarmaður þess hafi iðnréttindi í kökugerð (*konditori*) en sé það ekki. Með sömu rökum brjóti félagið gegn keppinautum með villandi framsetningu og því að láta í það skína að félagið sé með réttindi sem það hafi ekki. Þannig sé brotið gegn 14. gr. laganna með því að veita rangar, ófullnægjandi og villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti og beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum sem sama marki séu brenndar

gagnvart keppinautum, enda séu upplýsingar þessar og viðskiptaaðferðir til þess fallnar að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð vöru og þjónustu sem haft sé á boðstólum í atvinnustarfsemi viðkomandi.

II. Málsmeðferð

1.

Erindi Konditorsambands Íslands var sent Reyni bakara til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 6. október 2014. Svar barst með bréfi, dags. 27. október 2014, þar sem segir að félagið telji notkun þess á orðinu „*konditori*“ ekki brjóta í bága við lög. Félagið hafi verið stofnað árið 1994 og hafi því verið starfrækt í 20 ár. Orðið „*konditori*“ sé notað í vörumerki sem merki verslanir félagsins. Með því sé gefið til kynna að í bakaríinu séu bæði seld brauð og kökur/sætabrauð og sé beint bæði til innlendra og erlendra viðskiptavina.

Orðið „*konditori*“ hafi enga skilgreinda merkingu í íslensku máli en í danskíslenskri orðabók sé „*konditori*“ þýtt sem sætabrauðsbúð eða kökubúð. Notkun orðsins „*konditori*“ í tengslum við heiti bakaría hafi tíðkast hér á landi um áratugaskeið án athugasemda.

Hér á landi sé kökugerð ekki kennd sem sjálfstæð iðngrein heldur sé kökugerð hluti af námskrá í bakaraiðn og kennd í Hótel- og matvælasólólanum í Kópavogi sem hluti af námi til sveinsprófs í bakaraiðn. Hótel- og matvælasólólinn hafi fullkomna aðstöðu til að kenna bæði brauð- og kökugerð og hafi, síðan hann var stofnaður, lagt mikla áherslu á að nemar ljúki sveinsprófi með grundvallarþekkingu í báðum greinum. Í sveinsprófi séu nemar í bakaraiðn prófaðir bæði í brauð- og kökugerð. Því sé augljóst að þeir sem hafi lokið sveinsprófi eða hafi meistararéttindi í bakaraiðn hafi ótvíræð réttindi til að framleiða og selja bæði brauð og kökur.

Í 9. gr. iðnaðarlaga segi að rétt til að kenna sig í starfsheiti sínu við löggilta iðngrein hafi þeir einir, er hafi sveinsbréf eða meistarabréf í iðngreininni. Reynir bakari hafi bæði lokið sveinsprófi og hafi meistararéttindi í bakaraiðn. Því sé hvergi haldið fram að forsvarsmaður félagsins hafi sérstakt próf í kökugerð. Hjá fyrirtækinu starfi bakarar með sveinspróf frá Hótel- og matvælasólólanum og með áratuga reynslu í faginu. Þar að auki hafi fjöldi nemenda í bakaraiðn hlotið sína starfsmenntun hjá fyrirtækinu.

Hægt sé að taka sveinspróf í kökugerð, sem sjálfstæðri iðngrein, erlendis og kökugerð sem slík sé löggilt iðngrein hér á landi. Íslendingar hafi sótt nám í kökugerð erlendis, flestir í Danmörku. Þannig hafi Íslendingar getað lokið sjálfstæðu sveinsprófi í kökugerð eða sérhæft sig í kökugerð að loknu námi í bakaraiðn. Einnig sé nokkuð um að íslenskir nemendur taki kökugerð sem sérhæft viðbótarnám við sveinspróf í matreiðslu en nán tengsl séu milli kökugerðar og eftirréttagerðar sem sé hluti af matreiðslunámi.

Með tilliti til ofangreinds sé því alfarið hafnað að notkun Reynis bakara á orðinu „*konditori*“ brjóti í bága við ákvæði laga nr. 57/2005.

2.

Bréf Reynis bakara var sent Konditorsambandi Íslands til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 27. október 2014. Svar barst með bréfi, dags. 7. nóvember 2014, þar sem segir að ljóst sé að orðið „*konditori*“ sé alþjóðlegt orð fyrir iðngreinina kökugerð. Það sé t.d. notað á Norðurlöndunum. Kökugerð (*konditori*) sé lögvernduð iðngrein hér á landi og sé þeim sem ekki hafi réttindi í greininni því óheimilt að nota hið alþjóðlega orð yfir hana í starfsemi sinni. Þá villi notkunin fyrir neytendum og brjóti í bága gegn ákvæðum laga nr. 57/2005, líkt og fram hafi komið í fyrra bréfi. Með notkuninni á orðinu skreyti Reynir bakari starfsemi sína með fjöðrum sem félagið eigi ekki rétt til, enda gefi hún til kynna að ábyrgðarmaður starfseminnar hafi iðnréttindi í kökugerð, sem óumdeilt sé að hann hafi ekki.

Konditorsamband Íslands hafni því sem röngu og ósönnuðu, sem haldið sé fram í bréfi Reynis bakara, að það hafi tíðkast hér á landi um áratugaskeið að bakari skreyti sig með orðinu „*konditori*“. Reynir bakari leggi engin gögn fram um þá staðhæfingu sína og sé hún því ósönnuð. En jafnvel þótt sú staðhæfing teldist rétt myndi sú óheimila notkun á orðinu héraðis hingað til engan rétt skapa eftirleiðis. Notkunin á orðinu sé jafnólögmæt fyrir því, nema menn hafi tilskilin réttindi. Hafa verði í huga í þessu sambandi að Konditorsamband Íslands, sem standi vörð um hagsmuni þeirra sem hafi iðnréttindi í kökugerð, sé tiltölulega nýlega stofnað og því hafi engum aðila verið fyrr á tíð fyrir að fara til að gæta hagsmuna þessarar iðngreinar. Ólögmæt og óheimil athugasemdalaus notkun hingað til, þvert ofan á gildandi lagafyrirmæli, geti því engan rétt skapað. Þá hafni Konditorsamband Íslands með öllu sem röngu staðhæfingu Reynis bakara um að kökugerð sé kennd hér á landi sem hluti af bakaraiðn. Það sé einfaldlega rangt.

Mikilvægt sé að hafa í huga að þótt kökugerð sé ekki kennd hér á landi sé hún engu að síður sjálfstæð iðngrein og lögvernduð sem slík, líkt og áður greini. Unnt sé að nema kökugerð erlendis, t.d. í Danmörku. Tekið skuli fram að hægt sé að taka verklegan námssamning í kökugerð hér á landi en sveinsprófið og skólann verði að taka erlendis.

Í öllum löndunum í kringum okkur séu bakaraiðn og kökugerð aðskildar iðngreinar, líkt og á Íslandi. Sökum fámennis hér hafi hún hins vegar ekki verið kennd hér á landi og hafi það tíðkast í áratug að menn nemi hana erlendis.

Áréttað skuli sérstaklega að iðnréttindin bakaraiðn veiti ekki rétt til að nota orðið „*konditori*“ í starfsemi bakarís. Bakaraiðn veiti mönnum sem þau iðnréttindi hafi rétt til að nota heitið bakari í starfsemi sinni en ekki orðið „*konditori*“.

3.

Bréf Konditorsambands Íslands var sent Reyni bakara til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 19. nóvember 2014. Svar barst með bréfi, dags. 3. desember 2014. Í bréfinu er til þess vísað að í bréf Konditorsambands Íslands hafi því verið haldið fram að staðhæfing um að notkun orðsins „*konditori*“ í tengslum við heiti bakaríá hafi tíðkast hér á landi um áratugaskeið án athugasemda, sé röng. Við því vilji Reynir bakari aðeins segja að félagið þekki fleiri en eitt dæmi um slíka notkun á þess að það telji tilefni til að nafngreina þau fyrirtæki sérstaklega. Félagið standi við sína fyrri fullyrðingu.

Konditorsamband Íslands hafni því að kökugerð sé hluti af námi í bakaraiðn hér á landi. Það sé óskiljanlegt og nægi að benda á að í námsferilsbók í aðalnámskrá framhaldsskóla í Matvæla- og veitingagreinum frá árinu 2004 sé með bakaraiðn lýsing á þeim þáttum sem neminn eigi að öðlast færni í í starfsnámi sínu og þar sé fjallað sérstaklega um hæfni í köku-, sætabrauðs- og tertubakstri. Í öllum þessum gögnum komi skýrt fram að nemandi í bakaraiðn eigi í námi sínu að öðlast færni í kökugerð, tertugerð og gerð annars sætmetis.

Konditorsamband Íslands haldi því fram að í öllum löndunum í kringum okkur séu bakaraiðn og kökugerð aðskildar greinar, líkt og á Íslandi. Ekki sé ljóst hvort átt sé við að greinarnar séu alls staðar löggiltar hvor í sínu lagi eða að greinarnar séu kenndar hvor í sínu lagi til sveinsprófs. Því sé til að svara að kökugerð sé óvíða löggilt sem sérstök iðngrein, en eftir því sem best sé vitað sé kökugerð löggilt í Portúgal, Liechtenstein, Ungverjalandi og Þýskalandi auk Íslands. Hins vegar sé víða hægt að taka sveinspróf í kökugerð sem sjálfstæðri iðngrein en nám sé yfirleitt að hluta til sameiginlegt með námi í brauðgerð. Hér á landi hafi hins vegar ekki reynst unnt að bjóða upp á kennslu í kökugerð sem sjálfstæðri iðngrein, vegna mannfæðar, heldur sé kökugerð hluti af námskrá í bakaraiðn og kennd í Hótel- og matvælasjólanum í Kópavogi sem hluti af námi til sveinsprófs í bakaraiðn eins og áður hafi komið fram.

4.

Með bréfi Neytendastofu, dags. 13. janúar 2015, var Konditorsambandi Íslands sent bréf Reynis bakara til upplýsingar og aðilum málsins tilkynnt um lok gagnaöflunar. Með bréfinu fylgdi listi yfir gögn málsins.

III.

Niðurstaða

1.

Mál þetta varðar kvörtun Konditorsambands Íslands yfir notkun Reynis bakara ehf. á orðinu „*konditori*“ í atvinnurekstri sínum. Ábyrgðarmaður starfsemi félagsins hafi hvorki lokið sveinsprófi né meistaraþrófi í kökugerð og því brjóti notkunin gegn banni 15. gr. a. laga nr.

57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, auk þess sem hún sé villandi gagnvart neytendum og brjóti gegn ákvæðum 5., 8., 9., 13. og 14. gr. sömu laga.

Af hálfu Reynis bakara er því hafnað að notkun félagsins á orðinu „konditori“ brjóti gegn ákvæðum laga nr. 57/2005. Notkun orðsins í vörumerki gefi neytendum til kynna að í bakaríinu séu bæði seld brauð og kökur/sætabraut. Orðið „konditori“ hafi enga skilgreinda merkingu í íslensku máli en þýði samkvæmt dansk-íslenskri orðabók sætabrauðsbúð eða kökubúð.

Reynir bakari hefur jafnframt bent á að ekki sé hægt að taka sveinspróf í kökugerð hér á landi þó einhverjir hafi farið þá leið að ljúka því námi erlendis frá. Kökugerð sé þó hluti af námi í bakaraiðn m.a. hjá Hótel- og matvæðaskólanum í Kópavogi.

2.

Í lögum nr. 57/2005 er fjallað um það hvaða viðskiptahætti skuli viðurkenna og hverja ekki. Lögin fela fyrst og fremst í sér vernd fjárhagslegra hagsmuna neytenda en einnig vernd fyrirtækja gegn óréttmætum viðskiptaháttum keppinauta vegna auglýsinga eða annarra svipaðra viðskiptaaðferða. Í 5. gr. er lagt almennt bann við óréttmætum viðskiptaháttum, áður en, á meðan og eftir að viðskipti með vöru fer fram eða þjónusta er veitt. Hvað teljist til óréttmætra viðskiptahátta er nánar tilgreint í III. – V. kafla laganna.

Í 1. mgr. 8. gr. laga nr. 57/2005 segir:

„Viðskiptahættir eru óréttmætir ef þeir brjóta í bága við góða viðskiptahætti gagnvart neytendum og raska verulega eða eru líklegir til að raska verulega fjárhagslegri hegðun neytenda. Viðskiptahættir sem brjóta í bága við ákvæði kafla þessa eru alltaf óréttmætir.“

Við mat á því hvort um óréttmæta viðskiptahætti sé að ræða skv. ákvæðinu er litið til þess hvort háttsemin geri það að verkum að hinn almenni neytandi taki ákvörðun um að eiga viðskipti sem hann hefði ella ekki tekið og raski þar með fjárhagslegum hagsmunum hans eða hafi áhrif á fjárhagslega hegðun.

Í 9. gr. laga nr. 57/2005 er um það fjallað að viðskiptahættir teljist villandi ef þeir séu líklegir til að blekkja neytendur, t.d. með almennri framsetningu þó gefnar séu upp réttar staðreyndir, eða ef neytendum eru veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um að eiga viðskipti. Í a.–g. liðum málsgreinarinnar eru tilgreindar þær röngu upplýsingar sem átt er við. Í f. lið greinarinnar segir að ekki megi veita rangar upplýsingar um réttindi, hæfni eða annað sem varðar aðstæður söluaðila eða fulltrúa hans, stöðu hans á markaði, skyldur, vörumerki og önnur hugverkaréttindi.

Ákvæði 1. mgr. 13. gr. er svohljóðandi:

„Óheimilt er að hafast nokkuð það að sem brýtur í bága við góða viðskiptahætti í atvinnustarfsemi eins og þeir eru tíðkaðir eða eitthvað það sem óhæfilegt er gagnvart hagsmunum neytenda.“

Í 2. mgr. 13. gr. kemur fram að 1. mgr. gildi um aðra viðskiptahætti en þá sem III. kafli tekur til. Ákvæðið tekur því aðeins til annarra hagsmuna neytenda en fjárhagslegra.

Í V. kafla laga nr. 57/2005 er fjallað um háttsemi milli fyrirtækja. Þar segir í 14. gr.:

„Óheimilt er að veita rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti eða beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum sem sama marki eru brenndar gagnvart keppinautum, enda séu upplýsingar þessar og viðskiptaaðferðir til þess fallnar að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð vara, fasteigna, þjónustu eða annars þess sem haft er á boðstólum í atvinnustarfsemi sem lög þessi taka til.“

Upplýsingar sem fram koma í auglýsingum mega því ekki veita misvísandi, rangar eða villandi upplýsingar um stöðu auglýsanda, vöru eða þjónustu hans, gagnvart keppinautum.

Ákvæði 15. gr. a. laga nr. 57/2005 er svohljóðandi:

„Óheimilt er að nota í atvinnustarfsemi firmanafn, verslunarmerki eða því um líkt, sem sá hefur ekki rétt til er notar, eða reka atvinnu undir nafni sem gefur villandi upplýsingar um eignarrétt eða ábyrgð atvinnurekanda. Enn fremur er sérhverjum bannað að nota auðkenni, sem hann á tilkall til, á þann hátt að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru einkenni sem annað fyrirtæki notar með fullum rétti.“

Í ákvæðinu felst almenn vernd auðkenna sem kemur til fyllingar á vörumerkjavernd. Fyrri málsliður 15. gr. a. hefur að geyma almennt bann við því að nota auðkenni, t.d. firmanafn og vörumerki, sem annar á. Rétturinn til þessara auðkenna getur hvílt á sérlöggjöf svo sem lögum um vörumerki, lögum um verslunarskrár, firmu og prókúruumboð og því um líkt. Af lögskýringargögnum sést glögg að ákvæðið skiptir máli um viðbótarvernd við þá vernd sem framangreind sérlög veita auðkennum. Þar kemur einnig fram að í 2. másl. greinarinnar sé rétturinn til að nota eigin auðkenni takmarkaður á þann veg að óheimilt sé að nota auðkenni þannig að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru auðkenni sem annað fyrirtæki noti með fullum rétti. Þetta ákvæði tekur því til sömu auðkenna og almenna reglan í 1. málslið. Þessi málsliður á við í þeim tilvikum sem báðir málsaðilar eiga rétt til auðkenna sinna og þarf þá að líta til þess hvort notkun þess sem seinna byrjaði notkun valdi ruglingshættu milli aðila.

3.

Í erindi Konditorsambands Íslands er byggt á því að Reynir bakari hafi ekki rétt til að nota orðið „konditori“ og því sé um að ræða brot gegn ákvæði 15. gr. a. laga nr. 57/2005. Eins og

glögglega kemur fram í lögskýringargögnum með ákvæðinu felur það eingöngu í sér vernd auðkenna. Þannig hafa neytendayfirvöld beitt ákvæðinu þegar til álita kemur hvort fyrirtæki hafi með notkun auðkenna brotið gegn keppinautum og auðkenni sem keppinautur á þannig að villast megi á keppinautunum. Ákvæðið felur ekki í sér bann við notkun lögverndaðra starfsheita samkvæmt iðnaðarlögum. Því kemur ekki til álita hvort Reynir bakari hafi brotið gegn ákvæði 15. gr. a. laga nr. 57/2005.

Kökugerð er löggilt iðngrein samkvæmt 1. gr. reglugerðar nr. 940/1999, um löggiltar iðngreinar, sem sett hefur verið með heimild í 1. mgr. 8. gr. iðnaðarlaga nr. 42/1978. Samkvæmt 9. gr. iðnaðarlaga hafa þeir einir rétt til að kenna sig í starfsheiti sínu við löggilta iðngrein, er hafa sveinsbréf eða meistarábréf í iðngreininni. Við meðferð málsins hefur af hálfu Reynis bakara verið bent á að einhverjar námsgreinar kökugerðar séu hluti af námskrá bakaraiðnar, a.m.k. hjá Hótel- og matvæskólanum í Kópavogi. Ábyrgðarmaður starfsemi Reynis bakara hefur þó ekki hlotið leyfi til að auðkenna sig eða rekstur Reynis bakara með hinu löggilta starfsheiti kökugerð hjá þar til bæru yfirvaldi.

Af hálfu Reynis bakara hefur jafnframt verið gerð athugasemd við að orðið „*konditor*“ hafi enga skilgreinda merkingu í íslensku máli heldur gefi orðið neytendum til kynna að í bakaríinu séu seld bæði brauð og kökur eða sætabrauð. Neytendastofa getur ekki fallist á þessar athugasemdir. Samkvæmt íslenskri orðabók Menningarsjóðs er konditor samheiti yfir kökugerðarmann. Þá er konditor vel þekkt erlent heiti yfir kökugerð, sem iðngrein. Að ofangreindu virtu telur Neytendastofa að notkun á heitinu „*konditori*“ í markaðssetningu gefi með augljósum hætti til kynna að sá sem einkenni sig með heitinu hafi tilskilin réttindi til notkunar þess.

Með notkun orðsins „*konditori*“ í auðkenni og auglýsingum fyrirtækisins hefur Reynir bakari, með vísan til framangreinds, veitt neytendum villandi upplýsingar um réttindi og hæfni félagsins, sbr. f. liður 1. mgr. 9. gr. laga nr. 57/2005. Í þessu felst jafnframt að brotið sé gegn góðum viðskiptaháttum gagnvart neytendum, sbr. 8. gr. sömu laga. Þá telur Neytendastofa háttsemina villandi gagnvart keppinautum og til þess fallna að hafa áhrif á eftirspurn og því um að ræða brot gegn 14. gr. laga nr. 57/2005. Þá er jafnframt um að ræða brot gegn 5. gr. laganna.

IV.

Ákvörðunarorð:

„Reynir bakari ehf., Dalvegi 4, Kópavogi, hefur brotið gegn ákvæðum 5. gr., 8. gr., f. liðar 1. mgr. 9. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, með notkun orðsins „*konditori*“ í auglýsingum og öðrum auðkennum fyrirtækisins.

Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, er Reyni bakara ehf. bönnuð notkun orðsins þar til félagið hefur fengið fullnægjandi leyfi frá þar til bærum yfirvöldum. Bannið tekur gildi að liðnum fjórum vikum frá dagsetningu ákvörðunarinnar.“

Neytendastofa, 18. febrúar 2015

Tryggvi Axelsson
Forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir